

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.3.2025 r.
COM(2025) 117 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

z realizacji strategii UE na rzecz młodzieży (2022–2024)

{SWD(2025) 72 final} - {SWD(2025) 73 final}

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

z realizacji strategii UE na rzecz młodzieży (2022–2024)

Spis treści

1	Wprowadzenie	2
2	Jak to jest być młodym w Unii Europejskiej?	3
3	Spuścizna Europejskiego Roku Młodzieży 2022	4
4	Postępy w kluczowych obszarach	5
4.1	Angażowanie.....	5
4.2	Łączenie	7
4.3	Wzmacnianie pozycji.....	8
4.4	Działania prowadzone przez młodzież	13
4.5	Poza UE	13
4.6	Informacje na temat wydatków UE na młodzież	15
5	Współpraca na poziomie krajowym	15
6	Perspektywy współpracy w zakresie unijnej polityki młodzieżowej	16

1 Wprowadzenie

Nie sposób przecenić znaczenia osób młodych w kształtowaniu przyszłości Unii Europejskiej. W wytycznych politycznych¹ dla Komisji Europejskiej na lata 2024–2029 podkreślono **kluczową rolę osób młodych** w napędzaniu przemian społecznych, propagowaniu różnorodności kulturowej i zapewnianiu długoterminowej stabilności naszych społeczeństw. Zaangażowanie Komisji w zapewnianie osobom młodym możliwości na przyszłość i rozwijanie programu Erasmus+ świadczy o jej determinacji w dążeniu do wzmocnienia pozycji osób młodych, by mogły w pełni wykorzystać swój potencjał. Utworzenie Młodzieżowej Rady Doradczej przy Przewodniczącej oraz coroczne dialogi z młodzieżą na temat polityki prowadzone przez komisarzy europejskich, a także dokonywane przez Komisję testowanie wpływu polityki na młodzież sprawia, że osoby młode znajdują się w centrum zainteresowania podczas opracowywania polityki UE, oraz zapewnią aktywny udział osób młodych w kształtowaniu przyszłości UE.

Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 zapewnia **ramy europejskiej współpracy na rzecz młodzieży**². Promuje udział osób młodych w życiu demokratycznym zgodnie z art. 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wspiera ich zaangażowanie społeczne i obywatelskie oraz służy zapewnieniu wszystkim osobom młodym możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. Strategia UE na rzecz młodzieży angażuje i łączy osoby młode oraz wzmacnia ich pozycję³, a także wspiera uczestnictwo młodzieży oraz włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki⁴. Europejskie cele młodzieżowe⁵ są jednym z elementów strategii UE na rzecz młodzieży. Dotyczą one wielu polityk istotnych dla młodzieży (w tym kształcenia i szkolenia, zatrudnienia, zdrowia i środowiska).

Co trzy lata Komisja składa sprawozdania z realizacji strategii UE na rzecz młodzieży, zgodnie z wymogami rezolucji Rady (przypis 2). **Unijne sprawozdanie na temat młodzieży za lata 2022–2024**, któremu towarzyszą dwa dokumenty robocze służb Komisji, jest drugim takim sprawozdaniem w ramach aktualnej strategii UE na rzecz młodzieży⁶. W sprawozdaniu wskazano postępy poczynione w realizacji strategii UE na rzecz młodzieży w świetle aktualnej sytuacji osób młodych. Stanowi ono uzupełnienie śródkresowej oceny strategii UE na rzecz młodzieży⁷ oraz komunikatu w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży 2022⁸, które opublikowano w 2024 r. Unijne sprawozdanie na temat młodzieży stanowi **punkt wyjścia**

¹ Wytyczne polityczne 2024–2029 | Komisja Europejska (europa.eu).

² Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027.

³ Strategia UE na rzecz młodzieży | Europejski Portal Młodzieżowy (europa.eu).

⁴ Włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki wiąże się z uwzględnianiem perspektywy młodzieży w przygotowywaniu, opracowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie polityk i programów, które dotyczą osób młodych i mają wpływ na ich sytuację.

⁵ Europejskie cele młodzieżowe | Europejski Portal Młodzieżowy.

⁶ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie realizacji strategii UE na rzecz młodzieży (2019–2021).

⁷ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie śródkresowej oceny strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz dokument roboczy służb Komisji pt. „Ocena towarzysząca sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie śródkresowej oceny strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027”.

⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022).

dla dalszych działań w obszarach najistotniejszych dla osób młodych. Jego celem jest ukierunkowanie ogólnych wysiłków w ostatniej fazie realizacji obecnej strategii UE na rzecz młodzieży oraz przedstawienie informacji na temat kolejnej strategii UE na rzecz młodzieży po 2027 r.

2 Jak to jest być młodym w Unii Europejskiej?

Strategia UE na rzecz młodzieży musi wciąż ewoluować adekwatnie do sytuacji osób młodych⁹. Dane dotyczące aspektów mających wpływ na ich sytuację mogą wskazywać obszary dalszego rozwoju polityki i intensyfikacji działań. Jak wskazano w poniższych rozdziałach, na sytuację osób młodych wpływa wiele strategii politycznych.

Pierwszym pozytywnym wnioskiem jest stwierdzenie, że osoby młode w UE są zainteresowane **uczestnictwem w życiu politycznym i społecznym**. Ponad 70 % respondentów twierdzi, że głosują w wyborach¹⁰, a wiele osób deklaruje zaufanie do UE¹¹. Niemniej jednak udział osób młodych w wyborach europejskich w 2024 r. był mniejszy niż w 2019 r.¹² Osoby młode w dużym stopniu uczestniczą w zorganizowanych działaniach, takich jak wolontariat¹³, oraz zabierają głos w sprawach środowiska i zmiany klimatu, którą uważają za najpilniejsze globalne zagrożenie.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat odnotowano jednak spadek odsetka osób młodych w strukturze populacji UE. Ta **zmiana demograficzna** budzi obawy o sprawiedliwość międzypokoleniową oraz stabilność systemów zabezpieczenia społecznego. Na przykład spadek liczby osób młodych wspierających coraz bardziej starzejące się społeczeństwo może skutkować większym obciążeniem usług publicznych i systemów zabezpieczenia społecznego.

Poważne wyzwanie stanowi **bezrobocie młodzieży**. Około 10 % osób młodych jest bezrobotnych, a wielu z nich sklasyfikowano jako młodzież **NEET** (niekształcąca się, niepracująca ani nie szkoląca się). Niski poziom wykształcenia i niepełnosprawność zwiększają bezrobocie, które z kolei pogłębia wykluczenie społeczne i ubóstwo. Szczególnie dotknięte tym problemem są grupy podatne na zagrożenia, takie jak mniejszości rasowe i etniczne¹⁴. Dysproporcje regionalne utrzymują się na wysokim poziomie, przy czym mocno dotknięte są unijne regiony najbardziej oddalone¹⁵.

Prawie jedna czwarta osób młodych w UE, w tym osoby wykonujące pracę o niepewnym charakterze, jest zagrożona **ubóstwem i wykluczeniem społecznym**. Skutkuje to brakiem

⁹ Definicje osób młodych są różne, ale w celach statystycznych na szczeblu UE zazwyczaj przyjmuje się przedział wiekowy 15–29 lat.

¹⁰ [Badanie PE z wiosny 2023 r.: Demokracja w działaniu – rok do wyborów do Parlamentu Europejskiego – czerwiec 2023 r. – badanie Eurobarometr.](#)

¹¹ [Standardowe badanie Eurobarometr STD99: Standardowe badanie Eurobarometr 99 – wiosna 2023 r.](#)

¹² [Powyborczy sondaż UE 2024 – październik 2024 r. – badanie Eurobarometr \(europa.eu\).](#)

¹³ [Młodzież i demokracja – maj 2024 r. – badanie Eurobarometr.](#)

¹⁴ [Sytuacja osób czarnoskórych w UE. Doświadczenia osób pochodzenia afrykańskiego – badanie UE na temat imigrantów i potomków imigrantów. Badanie FRA dotyczące Romów z 2021 r.](#)

¹⁵ [Inforegio – Dziewiąte sprawozdanie na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.](#)

bezpieczeństwa finansowego i wpływa na dostęp do wysokiej jakości edukacji, mieszkań i opieki zdrowotnej. Presja związana z bezrobociem, niższym poziomem wykształcenia i wykluczeniem społecznym ma również wpływ na **zdrowie psychiczne** – niemal połowa osób młodych zgłaszała problemy emocjonalne lub psychospołeczne w ubiegłym roku¹⁶.

Kształcenie i szkolenie mają kluczowe znaczenie dla perspektyw osób młodych. W 2023 r. cztery osoby młode na dziesięć miały wykształcenie wyższe¹⁷. W 2023 r. odsetek osób wcześniej kończących naukę wyniósł 9,5 % i wartość ta nadal jest niepokojąca, zwłaszcza wśród młodych mężczyzn (11 %). Badanie PISA z 2022 r.¹⁸ pokazuje, że 30 % piętnastolatków w UE nie osiąga minimalnego poziomu biegłości w matematyce, a około 25 % w czytaniu i naukach przyrodniczych.

Cyfrowy świat jest nieodłącznym elementem życia osób młodych, stwarzając możliwości i wyzwania. Nabywanie **umiejętności cyfrowych** jest w znacznym stopniu skorelowane z formalnym wykształceniem wyższym. W 2023 r. 28 % osób młodych nie miało podstawowych umiejętności cyfrowych, a w przypadku osób młodych o niskim poziomie wykształcenia odsetek ten wynosił 38 %¹⁹.

Transnarodowa mobilność jest zasadniczym elementem wysokiej jakości kształcenia i szkolenia. 16 % osób młodych studiowało lub szkoliło się w innym państwie członkowskim²⁰, jednak bariery finansowe i organizacyjne nadal stanowią poważne wyzwania.

3 Spuścizna Europejskiego Roku Młodzieży 2022

W komunikacie w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży 2022²¹ określono 60 działań mających sprawić, by **zdanie młodzieży nabrało wagi** w kształtowaniu polityki UE, oraz **pogłębić wymiar młodzieżowy** polityk UE. Obejmuje to **przewidziane przez Komisję ocenie wpływu polityki na młodzież**, które ma sprawić, że główne nowe inicjatywy Komisji będą uwzględniały wpływ na osoby młode²², przez pełne wykorzystanie narzędzi lepszego stanowienia prawa, w tym konsultacji z zainteresowanymi stronami i ocen skutków.

Podczas kadencji 2024–2029 Komisja podtrzymuje swoje zaangażowanie na rzecz młodzieży poprzez nowe inicjatywy, takie jak **Młodzieżowa Rada Doradcza przy Przewodniczącej** oraz coroczne **dialogi z młodzieżą na temat polityki** prowadzone przez komisarzy²³.

¹⁶ [Młodzież i demokracja – maj 2024 r. – badanie Eurobarometr.](#)

¹⁷ [Dane statystyczne dotyczące poziomu wykształcenia – Statistics Explained \[objaśnienie statystyk\]](#), Eurostat, 2023.

¹⁸ [The twin challenge of equity and excellence in basic skills in the EU \[Podwójne wyzwanie pod względem równości i doskonałości w zakresie umiejętności podstawowych w UE\] – Urząd Publikacji UE, 2024.](#)

¹⁹ [Indywidualny poziom umiejętności cyfrowych](#), Eurostat, 2023.

²⁰ [Młodzież i demokracja – maj 2024 r. – badanie Eurobarometr.](#)

²¹ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży \(2022\).](#)

²² Ocenę wpływu polityki na młodzież stosuje się do odpowiednich inicjatyw wymienionych w załączniku I (nowe inicjatywy polityczne i ustawodawcze) do rocznych programów prac Komisji, począwszy od 2025 r.

²³ [Wytyczne polityczne 2024–2029 | Komisja Europejska.](#)

Unijny dialog młodzieżowy²⁴ jest największym mechanizmem uczestnictwa młodzieży na szczeblu UE. Przyczynia się on do realizacji wspomnianych zobowiązań, m.in. przez ściślejsze dostosowanie dialogu do rocznego programu prac Komisji²⁵. Nowa **unijna grupa zainteresowanych stron ds. młodzieży**²⁶ ułatwia dialog i konsultacje z europejskimi organizacjami młodzieżowymi, krajowymi radami młodzieżowymi, badaczami, przedstawicielami państw członkowskich i innych instytucjami Unii.

4 Postępy w kluczowych obszarach

Strategia UE na rzecz młodzieży wspiera włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt wszystkich obszarów polityki, w tym poprzez ocenę wpływu polityki na młodzież oraz działania koordynatora UE ds. młodzieży²⁷. Niniejsze sprawozdanie opracowano na podstawie komunikatu w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży oraz śródkresowej oceny strategii UE na rzecz młodzieży. Przedstawiono w nim aktualne informacje, które pozwolą uzupełnić obraz sytuacji i ukierunkować przyszłe działania.

4.1 Angażowanie

Filar „Angażowanie” strategii UE na rzecz młodzieży ma na celu zachęcanie osób młodych do uczestnictwa w życiu społecznym, życiu demokratycznym i gospodarce oraz do wnoszenia wkładu w te sfery.

Uczestnictwo młodzieży

Uczestnictwo młodzieży jest głównym priorytetem strategii UE na rzecz młodzieży. Motywem przewodnim **unijnego dialogu młodzieżowego** były „Wspólne działania na rzecz zrównoważonej i włączającej Europy w latach 2022–2024”²⁸. W ramach tego dialogu w ciągu ostatnich pięciu lat 130 000²⁹ osób młodych wyraziło opinię na temat polityki. **Krajowe rady młodzieżowe**³⁰ odegrały kluczową rolę w jego realizacji. Cykl 10 (lipiec 2023 r. – grudzień 2024 r.) koncentrował się na włączeniu społecznym³¹. Poczyniono znaczne postępy, jeśli chodzi o włączanie osób młodych z różnych środowisk w unijny dialog młodzieżowy. Mimo to wciąż istnieje możliwość dalszego rozwoju tego procesu, a grupy niedostatecznie reprezentowane można by angażować w jeszcze większym stopniu. Należy usprawnić mechanizmy dzielenia się zaleceniami osób młodych oraz podejmowania działań następczych w związku z nimi.

²⁴ [Unijny dialog młodzieżowy |Europejski Portal Młodzieżowy.](#)

²⁵ Na przykład konferencja UE na temat młodzieży, która odbyła się we wrześniu 2024 r., obejmowała konsultacje w sprawie następnego pokolenia unijnych programów na rzecz młodzieży.

²⁶ [Unijna grupa zainteresowanych stron ds. młodzieży |Europejski Portal Młodzieżowy.](#)

²⁷ [Koordynator UE ds. młodzieży |Europejski Portal Młodzieżowy.](#)

²⁸ [Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie przeglądu planu prac służących realizacji strategii UE na rzecz młodzieży w latach 2022–2024.](#)

²⁹ Łączna liczba osób młodych, które wzięły udział w cyklach 6–9 unijnego dialogu młodzieżowego w latach 2018–2023 przekroczyła 131 000: [Przegląd dziewięciu cykli unijnego dialogu młodzieżowego, 2024.](#)

³⁰ [Krajowe Rady Młodzieżowe \(wrzesień 2021 r.\). Nasi członkowie |Europejskie Forum Młodzieży.](#)

³¹ [Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie na temat wyników 10. cyklu unijnego dialogu młodzieżowego.](#)

Można także dalej rozwijać synergie z innymi inicjatywami wspierającymi uczestnictwo młodzieży. Dotyczy to w szczególności **strategii UE na rzecz praw dziecka**³², która umożliwia angażowanie dzieci i młodzieży w podejmowanie decyzji za pośrednictwem **unijnej platformy uczestnictwa dzieci**³³.

Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności zapewniają istotne wsparcie aktywności obywatelskiej w ramach jednego ze swoich horyzontalnych priorytetów.

Do innych niedawnych inicjatyw mających na celu wspieranie uczestnictwa młodzieży należą:

- **strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci**³⁴ (BIK+);
- **Europejskie panele obywatelskie**³⁵;
- **Youth4Reviving (stagnating) EU territories [Młodzież sposobem na ożywienie na terytoriach UE (będących w stagnacji)]**³⁶;
- **pakiet na rzecz obrony demokracji**³⁷;
- **unijny pakiet dotyczący obywatelstwa**³⁸;
- **Europejski Tydzień Młodzieży 2024**³⁹.

Zatrudnienie i umiejętności ludzi młodych

Na szybko zmieniającym się rynku pracy nabywanie odpowiednich umiejętności i znajdowanie pracy ma kluczowe znaczenie dla osób młodych. W wytycznych politycznych Komisji na lata 2024-2029 położono nacisk na skokową zmianę skali ambicji i działań w zakresie wyrównania niedoborów umiejętności i pracowników.

Europejski Rok Umiejętności uwypakował kluczową rolę umiejętności w zwiększaniu konkurencyjności gospodarczej, włączenia społecznego i zrównowżenia środowiskowego. Rok ten przyczynił się do rozwiązywania problemu niedoboru umiejętności w UE, a w jego ramach promowano podnoszenie i zmianę kwalifikacji⁴⁰. **Plan działania na rzecz rozwiązania problemu niedoboru umiejętności i pracowników w UE**⁴¹ obejmuje inicjatywy mające na celu aktywizację i podnoszenie kwalifikacji osób młodych niekształcących się, niepracujących ani nieszkolących się (młodzież NEET).

³² [Realizacja strategii UE na rzecz praw dziecka, 2024.](#)

³³ [Unijna platforma uczestnictwa dzieci |Unia Europejska.](#)

³⁴ [Strona główna |Lepszy internet dla dzieci.](#)

³⁵ [Europejskie panele obywatelskie – Komisja Europejska.](#)

³⁶ [Inforegio – Zestaw narzędzi Youth 4 „Reviving \(stagnating\) EU territories”.](#)

³⁷ [Ochrona demokracji – Komisja Europejska.](#)

³⁸ [Pakiet dotyczący obywatelstwa – Komisja Europejska.](#)

³⁹ [Podsumowanie |Europejski Portal Młodzieżowy.](#)

⁴⁰ [Wyniki Europejskiego Roku Umiejętności, 2024.](#)

⁴¹ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Niedobory pracowników i umiejętności w UE: plan działania”.](#)

W ramach Europejskiego Roku Umiejętności propagowano kulturę uczenia się przez całe życie i rozwoju umiejętności w celu zapewnienia nowych możliwości i zwiększenia perspektyw zawodowych. Wiele inicjatyw ukierunkowanych jest na wsparcie zatrudnienia i umiejętności ludzi młodych, a należą do nich np.:

- gwarancja dla młodzieży⁴²;
- europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego⁴³;
- ALMA⁴⁴;
- indywidualne rachunki szkoleniowe⁴⁵;
- pakiet dotyczący zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami⁴⁶;
- mechanizm wspierania talentów⁴⁷;
- akademia polityki w zakresie przedsiębiorczości młodzieży⁴⁸;
- Youth4Regions⁴⁹;
- Interreg na rzecz wolontariatu młodzieży⁵⁰.

We wnioskach Komisji z 2024 r. dotyczących staży wysokiej jakości⁵¹ określono wiążące środki mające na celu poprawę i egzekwowanie warunków pracy stażystów oraz zwalczanie nadużyć, a także zalecenia dotyczące sprawiedliwego wynagrodzenia, ochrony socjalnej oraz staży sprzyjających włączeniu społecznemu dla wszystkich stażystów.

4.2 Łączenie

W ramach filaru „Łączenie” strategii UE na rzecz młodzieży wspiera się wymianę i wspólne projekty, zachęcając osoby młode do podjęcia studiów, szkolenia lub wolontariatu za granicą.

Mobilność edukacyjna

Mobilność edukacyjna jest dla osób młodych ważnym elementem rozwoju umiejętności, tworzenia wspólnych doświadczeń oraz poprawy wzajemnego zrozumienia mimo różnic kulturowych i innych. **Erasmus+** i **Europejski Korpus Solidarności** są kluczowymi czynnikami umożliwiającymi realizację strategii UE na rzecz młodzieży przez wspieranie mobilności edukacyjnej, wymian i wolontariatu. Do 2024 r. w programie Erasmus+ wzięło

⁴² Wzmocniona gwarancja dla młodzieży – Komisja Europejska.

⁴³ Europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego – Komisja Europejska.

⁴⁴ ALMA: inicjatywa na rzecz aktywnego włączenia osób młodych – Komisja Europejska.

⁴⁵ Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych.

⁴⁶ Pakiet dotyczący zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami służący poprawie ich wyników na rynku pracy – Komisja Europejska.

⁴⁷ Inforegio – Mechanizm wspierania talentów.

⁴⁸ Sieć Akademii polityki w zakresie przedsiębiorczości młodzieży.

⁴⁹ Inforegio – Youth4Regions – program dla aspirujących dziennikarzy.

⁵⁰ Strona główna – Interreg na rzecz wolontariatu młodzieży.

⁵¹ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy i egzekwowania warunków pracy stażystów oraz zwalczania zwykłych stosunków pracy ukrytych pod postacią staży („dyrektywa w sprawie stażystów”). Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie wzmocnionych ram jakości staży.

udział **15 mln osób**⁵². Realizacja inicjatywy na rzecz europejskiej legitymacji studenckiej⁵³ nabrała tempa, a 3 000 instytucji szkolnictwa wyższego przyłączyło się do sieci „Erasmus bez dokumentów”. **Europejski Korpus Solidarności** rozszerzył swój zakres na wolontariat w dziedzinie pomocy humanitarnej.

W zaleceniu Rady z 2024 r. „Europa w ruchu” – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej⁵⁴ określono nowe cele w zakresie umożliwienia większej liczbie osób uczenia się za granicą.

Młodzież a świat cyfrowy

Dorastając w erze cyfrowej, osoby młode mają przed sobą wyjątkowe możliwości i zagrożenia (takie jak np. sztuczna inteligencja), które mogą wymagać poświęcenia większej uwagi w kolejnych strategiach UE na rzecz młodzieży. Kilka inicjatyw ukierunkowanych jest na kwestię dobrostanu osób młodych w świecie cyfrowym, m.in. strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+).

Media społecznościowe mają ogromny wpływ na osoby młode, oferując możliwości, ale również stwarzając zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego. W akcie o usługach cyfrowych priorytetowo traktuje się ochronę małoletnich w internecie, zobowiązując platformy do zapewnienia prywatności, bezpieczeństwa i ochrony oraz do oceny zagrożeń w trosce o dobrostan użytkowników. **Akt w sprawie sztucznej inteligencji**⁵⁵ będzie regulował systemy sztucznej inteligencji, które mogą być szkodliwe dla dzieci, lub zakazywał ich stosowania. Przygotowywany **plan działania przeciwko cyberszykanowaniu** ma służyć zwalczaniu cyberprzemocy i nadużyć w internecie, a **ogólnounijne badanie wpływu mediów społecznościowych na zdrowie i dobrostan psychiczny** pokaże, w jaki sposób osoby młode mogą korzystać ze świata cyfrowego, a jednocześnie ograniczyć negatywne skutki.

4.3 Wzmacnianie pozycji

Filar „Wzmacnianie pozycji” strategii UE na rzecz młodzieży zachęca osoby młode do wzięcia odpowiedzialności za własne życie oraz pomaga im odgrywać aktywną rolę w społeczeństwie, zwłaszcza poprzez pracę z młodzieżą.

⁵² Program wystartował w 1987 r.

⁵³ Europejska legitymacja studencka – Erasmus+.

⁵⁴ Zalecenie Rady z dnia 13 maja 2024 r. „Europa w ruchu” – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej.

⁵⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji.

Praca z młodzieżą

Praca z młodzieżą oraz uczenie się pozaformalne i nieformalne, zapewniające osobom młodym bezpieczne, wspierające i włączające środowisko, umożliwiają im stawanie się aktywnymi obywatelami oraz rozwijanie umiejętności, zaufania i odporności niezbędnych do tego, by poradzić sobie w niepewnej przyszłości. Osoby pracujące z młodzieżą muszą rozwijać własne umiejętności i wiedzę, aby mogły wywierać bardziej skuteczny i trwały wpływ na osoby młode, na rzecz których pracują.

W rezolucji Rady z 2024 r. w sprawie pracy z młodzieżą w Europie, która daje siłę⁵⁶, wezwano do rozwijania pracy z młodzieżą⁵⁷. Europejska strategia szkoleniowa na rzecz pracy z młodzieżą⁵⁸ ma pomóc osobom pracującym z młodzieżą wspierać osoby młode. W programie Erasmus+⁵⁹ wzięło udział ponad 110 000 osób pracujących z młodzieżą. Partnerstwo na rzecz młodzieży między Radą Europy a UE⁶⁰, a w szczególności przygotowywanie 4. Europejskiej Konwencji w sprawie Pracy z Młodzieżą⁶¹, pomagają w dalszym rozwoju europejskiego programu pracy z młodzieżą.

Włączenie społeczne

Zwalczanie wykluczenia społecznego i dyskryminacji ma kluczowe znaczenie dla uwolnienia pełnego potencjału młodych pokoleń. Przekrojowy charakter wyzwań związanych z włączeniem społecznym (np. bezrobocie młodzieży, ubóstwo i izolacja społeczna) może pogarszać doświadczenia grup zagrożonych dyskryminacją i wykluczeniem, takich jak osoby młode, które mają niepełnosprawności, pochodzą z mniejszości rasowych lub etnicznych (np. Romowie), społeczności LGBTIQ, mniejszości religijnych lub mieszkają na obszarach wiejskich. W unijnym planie działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025⁶² podkreślono rolę osób młodych w zwalczaniu rasizmu i dyskryminacji oraz znaczenie wysłuchiwanie osób dotkniętych rasizmem i angażowania ich w proces decyzyjny.

Zalecenie Rady z 2023 r. w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie⁶³ zawiera zalecenia dotyczące potrzeb młodych dorosłych.

W konkluzjach Rady z 2024 r. w sprawie społeczeństw włączających młodych ludzi⁶⁴ wezwano do ułatwiania uczestnictwa i włączenia społecznego. Unijny dialog młodzieżowy angażuje obecnie więcej osób młodych z grup mniejszościowych i osób niepełnosprawnych – nadal podejmuje się wysiłki w celu zwiększenia udziału młodzieży NEET i młodzieży z obszarów wiejskich.

⁵⁶ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie na temat polityki w zakresie pracy z młodzieżą w Europie, która daje siłę.

⁵⁷ Praca z młodzieżą obejmuje szeroki zakres działań mających pomóc osobom młodym w rozwoju i wyposaża ich w kompetencje osobiste, zawodowe i w zakresie przedsiębiorczości.

⁵⁸ Europejska strategia szkoleniowa na rzecz pracy z młodzieżą – europejska strategia szkoleniowa.

⁵⁹ Od stycznia 2021 r. do sierpnia 2024 r. w ramach mobilności osób pracujących z młodzieżą.

⁶⁰ Partnerstwo na rzecz młodzieży – Unia Europejska i Rada Europy – Partnerstwo na rzecz młodzieży.

⁶¹ Praca z młodzieżą – partnerstwo na rzecz młodzieży.

⁶² Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 – Komisja Europejska.

⁶³ Zalecenie Rady z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie.

⁶⁴ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie społeczeństw włączających młodych ludzi.

W programach **Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności** przewidziano takie inicjatywy jak działanie na rzecz włączenia DiscoverEU, wymiany młodzieży i wolontariat grupowy, a także specjalne wsparcie dla osób młodych o mniejszych szansach. W okresie od stycznia 2021 r. do sierpnia 2024 r. osoby młode o mniejszych szansach stanowiły 32 % uczestników programu mobilności młodzieży Erasmus+ i 51 % wolontariuszy w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności.

Pakt na rzecz obszarów wiejskich⁶⁵ i plan działania na rzecz obszarów wiejskich w ramach długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE⁶⁶ są ukierunkowane na propagowanie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia osób młodych na obszarach wiejskich i oddalonych.

Zdrowie i dobrostan

Coraz więcej osób młodych musi stawiać czoła wyzwaniom związanym ze zdrowiem i dobrostanem. W związku z tym niezbędne jest promowanie odporności, umiejętności radzenia sobie oraz strategii rozwoju. W ramach **kompleksowego podejścia Komisji do zdrowia psychicznego⁶⁷** określono 20 inicjatyw przewodnich, w tym cztery dotyczące zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży⁶⁸, takie jak sieć zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, zestaw narzędzi profilaktycznych opracowany we współpracy z UNICEF-em, narzędzia zdrowego stylu życia oraz zwiększona ochrona dzieci w internecie. Projekt „**The Child & Youth Wellbeing and Mental Health First**”⁶⁹ [Priorytetowe traktowanie dobrostanu dzieci i młodzieży oraz zdrowia psychicznego] w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego to inicjatywa na rzecz lepszych usług wsparcia psychospołecznego dla osób młodych.

Sport i aktywność fizyczna mają kluczowe znaczenie dla zdrowia i dobrostanu osób młodych. Komisja i Światowa Organizacja Zdrowia wspierają sport zorganizowany i niezorganizowany⁷⁰, aby propagować zdrowy styl życia wśród osób młodych. Prowadzą one wspólne działania mające wspierać skuteczne polityki zgodnie z **zaleceniem Rady w sprawie propagowania we wszystkich sektorach prozdrowotnej aktywności fizycznej⁷¹**.

Grupa ekspertów ds. sprzyjających środowisk edukacyjnych opracowała wytyczne⁷² dotyczące dobrostanu i zdrowia psychicznego w szkole, w tym wsparcia dla nauczycieli.

⁶⁵ [Strona główna platformy wspólnoty paktu na rzecz obszarów wiejskich | Platforma wspólnoty Paktu na rzecz obszarów wiejskich.](#)

⁶⁶ [Długoterminowa wizja dla obszarów wiejskich UE: najważniejsze osiągnięcia i dalsze działania – Unia Europejska.](#)

⁶⁷ [Kompleksowe podejście do zdrowia psychicznego – Komisja Europejska.](#)

⁶⁸ [Ramy monitorowania wdrażania komunikatu Komisji w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego.](#)

⁶⁹ [Wspieranie zdrowia psychicznego i troska o dobrostan dzieci i młodzieży znajdujących się w trudnej sytuacji – Komisja Europejska.](#)

⁷⁰ [Aktywność fizyczna a zdrowie – Sport.](#)

⁷¹ [Zalecenie Rady z dnia 26 listopada 2013 r. w sprawie propagowania we wszystkich sektorach prozdrowotnej aktywności fizycznej.](#)

⁷² [Wytyczne dotyczące dobrostanu i zdrowia psychicznego w szkole | Europejska platforma edukacji szkolnej.](#)

Zalecenie Komisji z 2024 r. w sprawie rozwoju i wzmocnienia zintegrowanych systemów ochrony dziecka w najlepszym interesie dziecka⁷³ ma na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa i ochrony przed przemocą.

Kształcenie i szkolenie

Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie, które są kluczową zasadą Europejskiego filaru praw socjalnych, wzmacniają pozycję osób młodych, sprzyjają wzrostowi gospodarczemu, włączeniu społecznemu i dobrobytowi. **Europejski obszar edukacji⁷⁴** ma zapewnić wszystkim osobom uczącym się jak najlepsze kształcenie i szkolenie, w związku z czym wspiera wchodzenie osób młodych w dorosłość, ich wejście na rynek pracy oraz stawanie się aktywnymi obywatelami – są to aspekty istotne z punktu widzenia strategii UE na rzecz młodzieży.

Wdrażany w ramach europejskiego obszaru edukacji **pakiet Komisji dotyczący szkolnictwa wyższego⁷⁵** z 2024 r., obejmujący projekt **dypłomu europejskiego**, jest ukierunkowany na zapewnienie studentom większych możliwości studiowania za granicą i ukończenia studiów z jednym dyplomem. W 2024 r. istniało **65 sojuszy w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie⁷⁶**, a UE nieustannie wspiera doskonałość i włączenie społeczne. Tworzone są **centra doskonałości zawodowej⁷⁷**, które mają zapewnić możliwość zdobywania umiejętności zawodowych wysokiej jakości.

Zalecenie Rady z 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego⁷⁸ zawiera wytyczne polityczne dla państw członkowskich dotyczące ograniczania słabych wyników w zakresie umiejętności podstawowych oraz wczesnego kończenia nauki i promowania ukończenia nauki co najmniej na poziomie średnim II stopnia.

W **Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej⁷⁹** nakreślono wizję edukacji cyfrowej. **Unijna Akademia Umiejętności w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa⁸⁰** promuje umiejętności oraz wspiera specjalistów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa realizuje takie inicjatywy jak konkurs cyberbezpieczeństwa „Cybersecurity Challenge”⁸¹ i platforma cyberedukacji⁸², aby zwiększać wśród osób młodych świadomość edukacji w sferze cyberbezpieczeństwa.

⁷³ Zalecenie Komisji (UE) 2024/1238 z dnia 23 kwietnia 2024 r. w sprawie rozwoju i wzmocnienia zintegrowanych systemów ochrony dziecka w najlepszym interesie dziecka.

⁷⁴ Europejski obszar edukacji – najważniejsze informacje.

⁷⁵ Komisja przedstawia projekt dyplomu europejskiego | Europejski obszar edukacji.

⁷⁶ Nowe środki finansowe dla sojuszy w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie sprzyjają współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego | Europejski obszar edukacji.

⁷⁷ Centra doskonałości zawodowej – Komisja Europejska.

⁷⁸ Zalecenie Rady z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego, zastępujące zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki.

⁷⁹ Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej (2021–2027) – europejski obszar edukacji.

⁸⁰ Akademia Umiejętności w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa | Platforma na rzecz umiejętności cyfrowych i zatrudnienia.

⁸¹ Strona główna – ECSC.

⁸² Platforma cyberedukacji ENISA – ENISA.

Ponadto program „Cyfrowa Europa”⁸³ wspiera absolwentów szkół wyższych w takich dziedzinach, jak sztuczna inteligencja, informatyka i zaawansowane technologie cyfrowe.

Zaproszenia do składania wniosków w ramach programu „Horyzont Europa” oraz inicjatywy takie jak podejście do edukacji **STE(A)M**⁸⁴, „Kobiety w świecie cyfrowym”⁸⁵ i „Girls Go Circular” [Dziewczyny wkraczają w obieg zamknięty]⁸⁶ pomagają rozwiązać problem niedostatecznej reprezentacji dziewcząt i kobiet w edukacji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki.

Europejskie miasto nauki 2022 – Lejda – zaangażowało osoby młode w wydarzenia takie jak **unijny Konkurs Prac Młodych Naukowców**⁸⁷ i wydarzenie **EU TalentOn**⁸⁸. Inicjatywy te kontynuowano w 2024 r. pod patronatem Europejskiego Miasta Nauki Katowice.

Kultura

Kultura kształtuje tożsamość i wartości osób młodych. UE promuje inicjatywy mające pomóc osobom młodym z różnych środowisk w rozwijaniu talentów i korzystaniu z dziedzictwa kulturowego.

W ramach inicjatyw takich jak **Culture Moves Europe**⁸⁹ w ramach programu „Kreatywna Europa”⁹⁰ zapewniono wsparcie dla mobilności 7 000 artystów w latach 2023–2024.

UE wspiera nowe talenty poprzez takie inicjatywy jak **Young Talent Award [Nagroda dla Młodych Talentów]** w ramach nagrody UE w dziedzinie architektury współczesnej – nagroda im. Miesa van der Rohe.

W ramach dorocznego **Dnia Autorów Europejskich** w 2024 r. odbyło się prawie 2 000 wydarzeń czytelniczych w 40 krajach. **Europejskie Stolice Kultury**⁹¹ angażują osoby młode. UE promuje **wielojęzyczność** w ramach konkursu Juvenes Translatores.

Środowisko i klimat

W ramach zaangażowania UE w działania na rzecz środowiska i klimatu uznaje się kluczową rolę osób młodych w kształtowaniu bardziej zrównoważonej i przyjaznej dla środowiska Unii. **Europejski Pakt na rzecz Klimatu**⁹² ma swoich **młodych ambasadorów**, którzy angażują się w inicjatywy lokalne oraz inspirują swoje społeczności. **Młodzi ambasadorzy ds. energii**⁹³ promują zrównoważoną i czystą energię.

⁸³ Program „Cyfrowa Europa” – Komisja Europejska.

⁸⁴ Ang. *Science, Technology, Engineering and Mathematics* – nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka. Podejście STEAM dotyczy włączenia sztuki, nauk społecznych i humanistycznych do edukacji w dziedzinie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM).

⁸⁵ **Kobiety w świecie cyfrowym** [Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy].

⁸⁶ **Girls Go Circular** [Dziewczyny wkraczają w obieg zamknięty] | **Umiejętności cyfrowe i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości w gospodarce o obiegu zamkniętym**.

⁸⁷ **Unijny Konkurs Prac Młodych Naukowców (EUCYS)**.

⁸⁸ Strona główna – EU TalentOn 2024.

⁸⁹ **Culture Moves Europe – Kultura i kreatywność**.

⁹⁰ **Kreatywna Europa – kultura i kreatywność**.

⁹¹ **Europejskie Stolice Kultury – Kultura i Kreatywność**.

⁹² **Europejski Pakt na rzecz Klimatu – Unia Europejska**.

⁹³ **Młodzi ambasadorzy ds. energii – Komisja Europejska**.

Koalicja EU4Ocean⁹⁴ uznaje wysiłki osób młodych na rzecz ochrony oceanów i zapewnia szkolenia.

Platforma sprawiedliwej transformacji obejmuje wsparciem osoby młode w regionach objętych transformacją w kierunku neutralności klimatycznej. W jej skład wchodzi **grupa zadaniowa ds. młodzieży**.

Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności włączają ekologiczne praktyki we wszystkie projekty, m.in. poprzez zachęty finansowe do ekologicznych podróży.

Nagrody Nowego Europejskiego Bauhausu⁹⁵ i komponent „**Wschodzące Gwiazdy**” mają na celu docenianie kreatywności osób młodych w promowaniu zrównoważonego rozwoju.

4.4 Działania prowadzone przez młodzież

Inicjatywy prowadzone przez osoby młode lub organizacje młodzieżowe mają szczególne znaczenie w procesie uświadamiania osób młodych, jak ważne jest zaangażowanie i wkład w realizację celów strategii UE na rzecz młodzieży. UE wspiera działania prowadzone przez młodzież, takie jak **działania wspierające uczestnictwo młodzieży** w programie Erasmus+, zwiększanie aktywności obywatelskiej i politycznej oraz **projekty solidarnościowe realizowane** w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności, które pomagają osobom młodym sprostać wyzwaniom, przed jakimi stoją ich społeczności.

Inicjatywy w ramach działań zewnętrznych UE, takie jak **fundusz na rzecz wzmocnienia pozycji młodzieży**, wspierają rozwiązania proponowane przez młodzież na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju ONZ oraz zwiększają uczestnictwo młodzieży.

Grupa Youth4Cooperation angażuje osoby młode w regionalne strategię rozwoju. Uczestnicy programu Interreg „Młodzi wolontariusze” mogą organizować działania angażujące społeczności w ramach polityki spójności. Inicjatywa **Youth4Outermostregions** wspiera projekty prowadzone przez młodzież w regionach oddalonych. Inicjatywy takie jak **EUTeens4Green** wspierają młodych przedsiębiorców w opracowywaniu ekologicznych rozwiązań.

4.5 Poza UE

Celem strategii UE na rzecz młodzieży jest również inspirowanie do zaangażowania i zwiększania odporności społeczeństw na całym świecie. Jego wymiar międzynarodowy wzmocniono za pomocą **Planu działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE na lata 2022–2027** (planu działania na rzecz młodzieży)⁹⁶. Plan ten koncentruje się na kształtowaniu działań zewnętrznych we współpracy z osobami młodymi z myślą o realizacji Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030⁹⁷ i innych globalnych

⁹⁴ Koalicja EU4Ocean | Działajmy razem w kierunku zmian.

⁹⁵ Nagrody NEB 2025 | Nagrody Nowego Europejskiego Bauhausu. [Wcześniejsze edycje | Nagrody Nowego Europejskiego Bauhausu.](#)

⁹⁶ Plan działania na rzecz młodzieży – Komisja Europejska.

⁹⁷ 17 celów zrównoważonego rozwoju | Zrównoważony rozwój.

zobowiązań. Obejmuje on takie inicjatywy jak **Młodzieżowa Rada Konsultacyjna UE** i **młodzieżowe struktury doradcze w delegaturach UE**.

UE priorytetowo traktuje **uczestnictwo młodzieży w dialogach politycznych wysokiego szczebla i forach regionalnych**, takich jak szczyty UE–Unia Afrykańska oraz UE–Wspólnota Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Programy takie jak **laboratorium młodzieżowe UA–UE**, **Youth Europe Sahel – Engagement de la Jeunesse au Sahel** oraz **Afrykańsko-Europejska Akademia Młodzieżowa** promują uczestnictwo młodzieży.

UE zacieśniła **współpracę z globalnymi zainteresowanymi stronami ds. młodzieży**, takimi jak Biuro ONZ ds. Młodzieży i United Network of Young Peacebuilders [zjednoczona sieć budowniczych pokoju]. Inicjatywa „**Kobiety i młodzież w życiu demokratycznym**” wspiera zaangażowanie osób młodych w procesy polityczne na całym świecie⁹⁸.

Rozszerzenie UE

Osoby młode czerpią korzyści z procesu rozszerzenia UE⁹⁹, który nabrał tempa w latach 2023–2024, jak podkreślono w **komunikacie Komisji z 2024 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE**¹⁰⁰ oraz w komunikacie Komisji w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przeglądów polityki¹⁰¹.

UE zaczęła włączać kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące w ramy strategiczne takie jak **europejski obszar edukacji**. Na przykład w 2023 r. **inicjatywę „Uniwersytety Europejskie”**¹⁰² otwarto dla wszystkich uniwersytetów z Bałkanów Zachodnich, a w 2024 r. 14 uniwersytetów z tego regionu było pełnoprawnymi partnerami. UE wspiera wdrażanie **gwarancji dla młodzieży** w regionie Bałkanów Zachodnich w celu rozwiązania problemu bezrobocia młodzieży.

Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności wspierają współpracę transgraniczną, budowanie zdolności, mobilność młodzieży i aktywne obywatelstwo w krajach kandydujących.

Program **EU4Youth** jest zasadniczym elementem współpracy UE z partnerami wschodnimi i koncentruje się na szansach na zatrudnienie. W 2024 r. **działania na rzecz budowania zdolności w zakresie młodzieży i sportu w ramach programu Erasmus+** otwarto na uczestników ze wschodniego sąsiedztwa. W południowym sąsiedztwie uruchomiono **unijną sieć Jeel Connect**, aby zwiększyć zaangażowanie młodzieży, a Unia dla Śródziemnomorza przyjęła strategię na rzecz młodzieży oraz program działań na rzecz młodzieży do roku 2030.

⁹⁸ [WYDE Civic Engagement \[Zaangażowanie obywatelskie kobiet i osób młodych\] | European Partnership for Democracy \[Europejskie Partnerstwo na rzecz Demokracji\]](#).

⁹⁹ Otwartego dla Albanii, Bośni i Hercegowiny, Gruzji, Kosowa*, Mołdawii, Czarnogóry, Macedonii Północnej, Serbii, Turcji i Ukrainy. *Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

¹⁰⁰ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Komunikat z 2024 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE.](#)

¹⁰¹ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przeglądów polityki.](#)

¹⁰² [Inicjatywa „Uniwersytety Europejskie” – europejski obszar edukacji.](#)

W Afryce Subsaharyjskiej UE promuje mobilność edukacyjną poprzez inicjatywę **Mobilność Młodzieży dla Afryki** w ramach strategii Global Gateway.

4.6 Informacje na temat wydatków UE na młodzież

W wieloletnich ramach finansowych na lata **2021–2027** UE oferuje znaczne możliwości finansowania w celu wsparcia młodzieży.

Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności mają kluczowe znaczenie dla wspierania mobilności edukacyjnej, współpracy i solidarności. W ramach programu Erasmus+ zainwestowano 26 mld EUR (i dodatkowe 2 mld EUR z unijnych funduszy współpracy zewnętrznej), a Europejski Korpus Solidarności inwestuje kolejne 1 mld EUR. Priorytety horyzontalne obejmują włączenie społeczne i różnorodność, transformację cyfrową i ekologiczną oraz uczestnictwo demokratyczne.

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ma kluczowe znaczenie dla planu NextGenerationEU. W jego ramach przeznaczono 66 mld EUR na realizację reform i inwestycji w kluczowych obszarach, z których korzystają dzieci i młodzież, takich jak kształcenie, szkolenie, zatrudnienie i usługi opieki zdrowotnej.

Z **Europejskiego Funduszu Społecznego Plus** wyodrębniono 11 mld EUR, które posłużą do wsparcia zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego ludzi młodych.

W **Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego** przewidziano budżet w wysokości 30 mld EUR na transformację cyfrową i demograficzną oraz dostęp do usług w obszarach takich jak zatrudnienie, edukacja, mieszkalnictwo i opieka zdrowotna oraz turystyka i kultura, a także 93 mld EUR na transformację ekologiczną, z korzyścią dla osób młodych.

W ramach **wspólnej polityki rolnej** na lata 2023–2027 przeznaczono około 8,5 mld EUR na wsparcie dla młodych rolników.

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji przeznaczy 3,4 mld EUR na łagodzenie społecznych skutków transformacji klimatycznej. Fundusz ten wspiera rozwój umiejętności, pomoc na rynku pracy oraz poprawę jakości edukacji, z korzyścią dla osób młodych.

W ramach programu „**Obywatele, Równość, Prawa i Wartości**” inwestuje się 200 mln EUR w zwalczanie przemocy ze względu na płeć i przemoc wobec dzieci i młodzieży oraz we wzmacnianie ochrony dzieci. W ramach programu przeznacza się dodatkowe 34,8 mln EUR na prawa dziecka i uczestnictwo dzieci w latach 2021–2025.

W latach 2022–2024 w ramach **Instrumentu Wsparcia Technicznego** objęto wsparciem projekty związane z młodzieżą, których łączny budżet wyniósł ponad 25 mln EUR.

5 Współpraca na poziomie krajowym

Europejski Rok Młodzieży 2022 stanowił impuls do włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki nie tylko na szczeblu UE, ale również w państwach członkowskich. Znajduje to odzwierciedlenie w tematach konkluzji Rady przyjętych w ostatnich latach (np. społeczeństwa integracyjne, zdrowie psychiczne i zrównoważony rozwój). Państwa członkowskie wezwały również do oceniania wpływu polityki na młodzież podczas

kształtowania polityki UE¹⁰³, które Komisja będzie stosować do inicjatyw o istotnym znaczeniu dla młodzieży, począwszy od rocznego programu prac na 2025 r.

25 państw członkowskich podzieliło się informacjami na temat swojej polityki młodzieżowej oraz potrzeb w zakresie współpracy¹⁰⁴. **Trzema największymi wyzwaniami, przed jakimi stały osoby młode w 2024 r.**, były zdrowie i dobrostan psychiczny, uczestnictwo młodzieży oraz koszty utrzymania. Krajowe polityki młodzieżowe wskazane w tym kontekście koncentrowały się na uczestnictwie młodzieży, pracy z młodzieżą i włączeniu społecznym.

Państwa członkowskie wyraziły **zainteresowanie dalszą europejską współpracą** w zakresie uczestnictwa młodzieży, włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki, transformacji cyfrowej, mobilności edukacyjnej i uznawania pracy z młodzieżą oraz uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz komunikacji i danych. Preferowanymi narzędziami współpracy były **wzajemne uczenie się i gromadzenie dowodów**. Jako źródła wkładu mogą posłużyć Youth Wiki¹⁰⁵ oraz badania prowadzone przez partnerstwo na rzecz młodzieży między Radą Europy a UE¹⁰⁶.

W ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego organy publiczne mogą ubiegać się o wsparcie w celu opracowania i wdrożenia reform polityki młodzieżowej.

6 Perspektywy współpracy w zakresie unijnej polityki młodzieżowej

Jeśli chodzi o okres 2022–2024, podczas Europejskiego Roku Młodzieży 2022 poczyniono znaczne postępy w realizacji strategii UE na rzecz młodzieży pod względem uczestnictwa młodzieży i włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki. Działania te pozostawiły po sobie znaczną spuściznę oraz poczucie zaangażowania wśród osób młodych i zainteresowanych stron. W kolejnym okresie w wytycznych politycznych dla Komisji na lata 2024–2029 podkreślono **zaangażowanie UE we wzmacnianie pozycji osób młodych i wychodzenie naprzeciw ich obawom**: po pierwsze, utworzenie Młodzieżowej Rady Doradczej przy Przewodniczącej, której zadaniem jest doradzanie w kwestiach dotyczących młodzieży i zapewnienie osobom młodym głosu w kształtowaniu przyszłości UE, a po drugie, coroczne dialogi z młodzieżą na temat polityki z udziałem komisarzy europejskich, które mają rozpocząć się pierwszych 100 dniach nowej kadencji. Przyszła **strategia na rzecz sprawiedliwości międzypokoleniowej** będzie ukierunkowana na wsparcie solidarności i zaangażowania osób w różnym wieku.

W wytycznych politycznych wskazano, że niektóre kwestie są szczególnie istotne oraz pilne w obliczu **wyzwań i potrzeb osób młodych** i wymagają dalszej uwagi. Należą do nich:

¹⁰³ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022. Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania włączania problematyki młodzieżowej w główne polityczne procesy decyzyjne w Unii Europejskiej.

¹⁰⁴ 2024 Instrumenty planowania przyszłych działań na szczeblu krajowym |Europejski Portal Młodzieżowy.

¹⁰⁵ Serwis internetowy Youth Wiki: Europejska encyklopedia krajowych polityk młodzieżowych.

¹⁰⁶ Badania nad młodzieżą – partnerstwo na rzecz młodzieży.

- **zdrowie i dobrostan psychiczny** – w tym przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z mediami społecznościowymi i ich wpływem, nadmiernym czasem spędzanym przed ekranem i cyberprzemocą;
- **edukacja i umiejętności** – m.in. rozwijanie programu Erasmus+, wspieranie włączającego i angażującego środowiska edukacyjnego wysokiej jakości oraz budowanie unii umiejętności poprzez takie inicjatywy jak plan działania w sprawie umiejętności podstawowych i strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM;
- **polityka zatrudnienia i ochrony socjalnej** – w tym zwiększenie uczestnictwa osób młodych w rynku pracy w oparciu o nowy plan działania na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych;
- **przystępność cenowa mieszkań** – jej zapewnienie wymaga kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów strukturalnych, które przyczyniają się do powstania kryzysu mieszkaniowego.

Aspekty te są ściśle związane z głównymi wyzwaniami, przed którymi stoją osoby młode, określonymi podczas konsultacji z zainteresowanymi stronami i młodzieżą podczas oceny śródkresowej strategii UE na rzecz młodzieży. Komisja zobowiązuje się do **dalszego opracowywania polityk i inicjatyw**, które pomogą sprostać pilnym wyzwaniom, jakie napotykają osoby młode. Będzie ona współpracować z państwami członkowskimi, społeczeństwem obywatelskim i samymi młodymi ludźmi, mając na uwadze postępy osiągnięte w ramach strategii UE na rzecz młodzieży.

Szerokie potrzeby i interesy osób młodych uwypuklają **znaczenie włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki. Pełne wdrożenie oceny wpływu polityki UE na młodzież do kształtowania polityki UE** (począwszy od rocznego programu prac Komisji na 2025 r.) jest ważnym krokiem w kierunku zagwarantowania, że w politykach i inicjatywach UE, które dotyczą osób młodych, uwzględnia się perspektywę młodzieżową i wpływ na osoby młode.

Strategia UE na rzecz młodzieży nadal koncentruje się na wspólnych priorytetach, wykorzystując otwartą metodę koordynacji¹⁰⁷. Priorytety te znalazły także odzwierciedlenie w planie prac strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2025–2027¹⁰⁸. Jednym z przykładów jest **rozpoczęcie 11. cyklu unijnego dialogu młodzieżowego** (1 stycznia 2025 r. – 30 czerwca 2026 r.), którego tematem przewodnim jest „Łączenie UE z młodzieżą”.

Osoby młode oraz osoby pracujące z nimi i dla nich powinny odgrywać centralną rolę w przygotowaniach do odnowionych ram europejskiej współpracy w dziedzinie młodzieży. W związku z tym w latach **2025–2026** Komisja przeprowadzi **proces wysłuchiwanie**, angażując osoby młode oraz odpowiednie zainteresowane strony w analizy, które zostaną **uwzględnione we wniosku Komisji dotyczącym kolejnej strategii UE na rzecz młodzieży na okres po 2027 r.** Na potrzeby tego procesu uruchomione zostaną unijna grupa zainteresowanych stron ds. młodzieży oraz unijny dialog młodzieżowy.

¹⁰⁷ Otwarta metoda koordynacji w UE jest formą „prawa miękkiego” i międzyrządowego kształtowania polityki. Obejmuje ona wspólne określanie celów i wytycznych oraz współpracę i wymianę dobrych praktyk służących ich osiągnięciu. Nie prowadzi ona do powstania wiążących przepisów UE.

¹⁰⁸ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac służących realizacji strategii UE na rzecz młodzieży w latach 2025–2027.

Europejskie cele młodzieżowe¹⁰⁹ mogą wymagać **odświeżenia, aby lepiej uwzględnić obawy osób młodych**. W badaniu Eurobarometr z 2024 r. dotyczącym młodzieży i demokracji¹¹⁰ **osoby młode** stwierdziły, że oczekują od UE wzmocnienia pokoju, bezpieczeństwa międzynarodowego i współpracy, zwalczania ubóstwa i nierówności oraz propagowania praw człowieka, demokracji i wspólnych wartości UE.

Opierając się na filarach strategii UE na rzecz młodzieży, jakimi są angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych, możemy stworzyć bardziej inkluzywną, zrównoważoną i dostatnią przyszłość dla wszystkich w UE.

¹⁰⁹ [Europejskie cele młodzieżowe](#) |Europejski Portal Młodzieżowy.

¹¹⁰ [Młodzież i demokracja – maj 2024 r. – badanie Eurobarometr](#).